

AgEcon SEARCH

RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

G. THIEDE:

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI KÖZÖSSÉG TAGÁLLAMAINAK MEZŐGAZDASÁGI TERMÉK- ELLÁTÁSA A KÖZÖS AGRÁRPIAC BEVEZETÉSE ELŐTTI IDŐSZAKBAN

(Statistische Informationen, 1964. 1. szám),

G. Thiede, az EWG* Statisztikai Hivatalának osztályvezetője a fenti cím alatt** az Európai Gazdasági Közösség tagállamainak mezőgazdasági-termékellátási kérdéseivel foglalkozik a közös agrárpiac szabályozása előtti időszakban.

A szerző és munkatársai — célkitűzéseiknek megfelelően — összefüggő és áttekinthető helyzetképet adnak a Közös Piac hat tagállamának (NSZK, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Belgium és Luxemburg) mezőgazdaságáról.

Figyelmet érdemelnek a tanulmány újszerű és kevésbé ismert elemzési módszerei és kiegészítő számításai.**

A szerzők az elemzéseknél különböző átszámítási mérőszámokat alkalmaztak, és — részben újszerű statisztikai számítási módszerekkel — 18 táblázatban, valamint három színes grafikonban szemléltették a tagállamok egymástól igen eltérő nagyságrendű népességi, termőterületi és élelmiszer-gazdasági viszonyait.

A tanulmány hat fejezetre tagozódik. Ezekben a szerzők bemutatják:

— a területi termelékenység országokénti különböző mérőszámait;

— a tagállamok eltérő népsűrűségét is figyelembe véve, az országokénti „ellátási teljesítőképesség” viszonyosságait;

— a lakosság nemzeti szokásain alapuló fogyasztás és az ennek megfelelő összetételű termelés mennyiségi adatait, valamint az országokénti termelési többlet és (vagy) ellátási hiány abszolút és relatív adatsorait;

— az egész Közös Piac és a hat tagállam-egység „önellátási fokát” jelző viszonyosságokat;

— az EGK és tagországi élelmiszer-ellátását biztosítani kívánt külkereskedelmi mérlegek alakulását;

— az számítási módszereket.

A jelen ismertetésben döntően a tanulmányban alkalmazott módszereket kívánjuk bemutatni.

A szerzők — az elemzés alap gondolatának megfelelően — a hat tagállam mezőgazdasága mennyiségi (volumen) termelésének számadatait a tényleges fogyasztás (felhasználás) mennyiségi számadataival állították szembe.

A tanulmány megjelenésének időszakában az EGK Statisztikai Hivatala részére rendelkezésre állott statisztikai anyag nem tette lehetővé, hogy az egész Közös Piacra érvényes, átfogó összesítő kiértékelést nyújtsanak a mezőgazdaság termelékenység, élelmiszer-gazdasági és önellátási helyzetére vonatkozóan. Ezért a szerzők a meglévő statisztikai felméréseket kiegészítő számításokkal pótolták, és sok esetben becslésen alapuló elemzésekkel mutatták ki a tagországok közötti termelési, termelékenység és önellátási különbségeket.

A továbbiakban két olyan újszerű számítási eljárást ismertetünk, melyet a tanulmány szerzői is példának szánva mutattak be az EGK tagállamok „nemzeti” statisztikáinak továbbfejlesztése és az egymás közötti összehasonlíthatóság minél tökéletesebb megvalósítása céljából.

* EWG (Europäische Wirtschaftsgemeinschaft) = Európai Gazdasági Közösség (EGK) vagy más néven Európai Közös Piac, illetve egyszerűen Közös Piac.

** Eredeti cím: „Die Versorgung der EWG-Länder mit landwirtschaftlichen Erzeugnissen vor Beginn des gemeinsamen Agrarmarktes”.

*** A szerző a cikkben bemutatott táblázatokat mintának, illetve követendő példának szánta a tagországok nemzeti statisztikáinak és adatgyűjtésének ilyen irányú továbbfejlesztésére és összehangolására.

A TERÜLETI TERMELÉKENYSÉGI
MUTATÓK BRUTTÓ ÉS „MEGTISZTÍTOTT”
SZÁMÍTÁSÁNAK MÓDSZERE

A Közös Piac tagállamainak területi termelékenységet felmérő adatok magukban foglalják a nagyobbrészt külföldi takarmányimportból továbbfeldolgozás útján nyert termékeket is.

Mivel a takarmányimport egyes államokban igen jelentős volt, másokban viszont alig számottevő,* a külföldről behozott takarmányok mennyiségéből „visszaszámították” a megtermelésükhöz szükséges termőterületeket.

A takarmányimportot tehát elméletileg „területimport”-nak minősítve, módosították, illetve megnövelték a tagállamok „mezőgazdaságilag hasznosított területe” adatait.

Ezek a „megtisztított”-nak nevezett termelékenységi jelzőszámok már a tagállamok mezőgazdaságilag hasznosított termőterületeinek valóságos termelékenységet mutatják.

Hasonló eredményre jutottak, amikor az egyes tagországok gabonaegységben összesített, állati eredetű termékmennyiségeiből levonták az ezen

országokba irányuló importtakarmányok gabonaegységben összesített mennyiségeit.

A következő összeállítás jól szemlélteti a takarmányimport következtében beállítható mezőgazdaságilag hasznosított terület növekedésének mértékét, országonként, abszolút és relatív számokban:

	A mezőgazdaságilag hasznosított terület abszolút növekedése (millió ha)		relatív növekedése** (%)	
	abszolút	relatív	abszolút	relatív
Franciaországban	0,5	1-2		
Belgium—				
Luxemburgban	0,7	35-40		
Olaszországban	1,1	5-6		
Hollandiában	1,2	50-55		
Német Szövetségi Köztársaságban	1,8	12-14		
Közös Piac össz.	5,3	7-8		

A hat tagállamban tehát a külföldről importált takarmány mennyiségét mintegy 5 millió hektár mezőgazdaságilag hasznosított területen kellett volna megtermelni.

1. táblázat

A TAKARMÁNYBEHOZATAL HATÁSA A TERÜLETI TERMELÉKENYSÉGRE

Megnevezés	1 ha mezőgazdaságilag hasznosított területre jutó termelés (kg)											
	NSZK		Franciaország		Olaszország		Hollandia		Belgium—Luxemburg		Közös Piac	
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
Gabonafélék	934	830	603	593	626	595	754	498	1044	745	689	643
Cukor	106	94	46	45	47	44	219	145	198	142	67	63
Hús	186	166	94	92	50	48	265	175	269	193	109	102
Tojás	28	25	14	14	17	16	145	96	89	63	24	22

a=összes bruttó termelés.

b=a takarmányimporttól megtisztított termelés.

* Például Hollandiában az egész hollandiai össztermelés egyharmada a külföldről behozott abrak feltakarmányozásának az eredménye. Ez a hollandiai állati termékkivitelnek teljes mennyisé-

gét jelenti! Ugyanakkor Franciaországban a takarmányimport alig számottevő.

** Becslésen alapuló körülbelüli adatok a nemzeti gabonatermésátlagok alapján visszaszámítva.

GAZDAL

Az I szemléltetőt” t. kat.*

A FEL

E szá EGK o termelő talát na létesség

A k adatain gabona használ Német

nált ku Egye azonba kulcsz ben — a feldo vezetté tonna meg. I marhá

marhá A fe példak ségi K

Adat zóinek élmez delmét

A K mezőg

* Meg alatti o szereplő latos „h „megtisz az üzem karmány kot, tov mékmen ** A m májt e 1958. II. *** F rung, L nisterium Forsten,

akarmá-
szesített
szemlé-
eztetben
sznosí-
értékét,
tív szá-

Az 1. táblázatban egymás mellett szemléltetjük a bruttó és a „megtisztított” területtermelékenységi mutatókat.*

A GABONAEGYSÉG-SZÁMÍTÁS FELHASZNÁLÁSÁVAL KÉSZÍTETT FELMÉRÉSEK

aságilag
terület
relatív
növekedé-
se** (%)
1-2
35-40
5-6
50-55
12-14
7-8

E számítások célja az volt, hogy az EGK országok ellátási körülményeit, termelőképességét, kivitelét és behozatalát nagyságrendileg megfelelően szemléltessék.

A különféle termékek mennyiségi adatainak közös nevezőre hozásánál a gabonaegység-rendszer mérőszámait használták fel. Az átszámításokhoz a Német Szövetségi Köztársaságban használt kulcsszámokat alkalmazták.**

Egyes termékek átszámításához azonban még nem álltak megfelelő kulcsszámok rendelkezésre. Ilyen esetben — mint például a marhahúsnál — a feldolgozás alapján, számítás útján vezették le a GE mérőszámot. Pl.: 1 tonna élőmarha 6 tonna GE-nek felel meg, 1 tonna marhahúst 2 tonna élőmarhából állítanak elő. Tehát 1 tonna marhahús = 12 tonna GE.

A felmérésre — a 2. táblázatban — példaként közöljük a Német Szövetségi Köztársaság adatait:***

Adatok hiányában a tanulmány szerzőinek összefoglalóan csak az EGK élelmezési ellátottságát és külkereskedelmét sikerült jellemezniük.

A Közös Piac országainak összesített mezőgazdasági behozatali és kiviteli

táblázat
E
Közös
Piac
a
b
9 643
7 63
9 102
4 22

* Meg kell jegyeznünk, hogy a táblázatban a b) alatti oszlopokban „megtisztított” elnevezéssel szereplő adatok nem felelnek meg a nálunk használatos „halmozatlan termelés” mennyiségeknek. A „megtisztított” adatok ugyanis még tartalmazták az üzemben továbbfelhasználásra került abrakta-karmányokat, a fogaterő ellátására kiadott abrakot, továbbá a vetőmag céljaira visszatartott termékmennyiségeket.

** A magyar gabonaegység-rendszer mérőszámait e cikk szerzője ismertette a Gazdálkodás 1958. II. évf. 3. számában.

*** Forrás: Statistische Jahrbuch über Ernährung, Landwirtschaft und Forsten des Bundesministeriums für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten, Bonn, valamint az ebből számított adatok.

2. táblázat

ÉLELMISZERTERMELÉS ÉS -FOGYASZTÁS A NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTARSASÁGBAN (1957/58—1961/62)

I. Tényszámok, millió tonna gabonaegységben

1. A növénytermelés végtermékei ^a	10,7
2. Az állattartás termékei belföldön termelt takarmányból ^b	30,1
3. Belföldi termelés összesen	40,8
4. Állattartási termékek, külföldi eredetű takarmányból ^b	5,4
5. Mezőgazdasági termelés mindösszesen	46,2
6. Az állatállomány növelésére elhasználva	0,6
7. Élelmiszerkivitel (és a készletváltozás)	1,0 ^d
8. Összes élelmiszer-felhasználás saját termelésből	44,6
9. Élelmiszer-felhasználás behozatalból	14,0
10. Összes belföldi élelmiszer-felhasználás	58,6

II. Viszonyszámok, %-ban

11. A növénytermelési végtermékek részaránya	
a) a belföldi termelésből (1. és 3. sor)	33
b) az összes termelésből (1. és 5. sor)	24
12. Az állattartási termékek összetétele (2. és 4. sor)	
a) belföldi takarmányból termelték (2. sor)	84
b) külföldi takarmányból termelték (4. sor)	16
13. Az „össztermelés” összetétele (5. sor)	
a) saját mezőgazdasági területről (3. sor)	88
b) külföldi eredetű takarmányból (4. sor)	12
14. Az önellátás joka (a 10. sorhoz viszonyítva)	
a) külföldi takarmánybehozatal nélkül (3. sor)	70
b) a külföldi takarmánybehozatalt is figyelembe véve (5. sor)	79
15. A teljes élelmiszer-felhasználás összetétele (10. sor)	
a) belföldi élelmiszertermelés (3., 6. és 7. sor)	67
b) állattartási termékek, amelyeket külföldi takarmánnyal állítottak elő (4. sor)	9
c) külföldi élelmiszerbehozatal (9. sor)	24

a) A növénytermelés össz mennyisége (bruttó földhozadék) 48,0 millió tonna gabonaegység volt. Ebből 2,4 millió GE-t az igaerő takarmányozására fordítottak, 1,2 millió tonna GE vetőmag, további 1,2 millió tonna GE káló.

b) Egyben takarmánybehozatali többlet.

c) Mivel az állatállomány továbbfejlesztése a rendelkezésre álló takarmány felhasználásával történik, ennek GE-ben számított ellenértékét az összes termelésből le kell vonni, hogy az élelmiszertermelés nagyságát megállapíthassuk.

d) Becsült adat.

n a takar-
k a nem-
számítva.

3. táblázat

A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKBEHOZATAL ÉS KIVITEL ÖSSZESÍTETT ADATAI*

Országok	Behozatal		Kivitel		Behozatali egyenleg	
	1000 t GE	%	1000 t GE	%	1000 t GE	%
Német Szövetségi Köztársaság	16 800	39	1 850	11	14 950	60
Franciaország	8 350	20	6 000	35	2 350	9
Olaszország	6 950	16	2 500	14	4 450	18
Hollandia	6 650	16	6 050	35	600	2
Belgium—Luxemburg	3 700	9	950	5	2 750	11
EGK összesen	42 450	100	17 350	100	25 100	100

* A 18 legfontosabb termék, valamint kondenzált tej és tejpor.

4. táblázat

AZ EGK ÁLLAMOK ÖSSZES BEHOZATALA ÉS KIVITELÉ TERMÉKCSOPORTONKÉNT*

Termékcsoportok	Beho- zatal	Kivitel	Behoza- tali egyen- leg	Termékcsoportok	Beho- zatal	Kivitel	Behoza- tali egyen- leg
	1000 t gabonaegységben				1000 t gabonaegységben		
Gabonafélék és rizs	15 500	5 350	10 150	Hús	8 200	3 100	5 100
Cukor	1 800	1 800	—	Tojás	2 050	1 050	1 000
Burgonya, zöld- ségfélék, gyü- mölcs, citrus- félék és bor	5 650	2 400	3 250	Tej, sajt, vaj ^a	1 500	1 950	450
Növénytermelés- ből	22 950	9 550	13 400	Állattartásból	11 750	6 100	5 650
				Zsiradékok és ola- jok	7 750	1 700	6 050
				Mindösszesen	42 450	17 350	25 100

* A 18 legfontosabb termék, valamint kondenzált tej és teljes tejből készült tejpor.

^a Kondenzált tej, valamint teljes tejből készült tejpor is.

mennyiségeit 1000 tonna gabonaegységben számítva a 3. táblázat mutatja.

A következő, 4. táblázat a mezőgazdasági behozatal és kivitel mennyiségeit tartalmazza termékcsoportonkénti bontásban, 1000 tonna gabonaegységben számítva.

Az ismertetett táblázatok — bár csak megközelítő pontosságúak — al-

kalmassak arra, hogy a tagállamok egymás közötti viszonylatában a szükséges élelmézőgazdálkodási „mérlegelek” és intézkedések támpontjául szolgáljanak.

Véleményünk szerint, a bemutatott táblázatokkal illusztrált újszerű módszerek figyelmet érdemelnek.

Lonkal János

СОДЕРЖАНИЕ

Рау, К.: Некоторые вопросы влияния оказываемого сельскохозяйственными капитальными вложениями на производительность живого труда 1

Немети, Л.: Некоторые калькуляционные вопросы оценки доходности производства мяса цыплят 11

Ач, М.: Роль Печварадской сельскохозяйственной школы по подготовке квалифицированных рабочих в развитии животноводства области Бараня 17

Качо, А.: Защита многолетних трав от болезней 27

Ж. Пил-Дериуссо: Развитие научной организации труда в сельском хозяйстве 33

О НАШИХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ КООПЕРАТИВАХ

Надь И.—Ференц О.: 20 лет кунхедьскому производственному кооперативу «Красный октябрь» 39

ОБЗОР

Некоторые размышления о переподготовке сельскохозяйственных руководителей (*Шаркёзи П.*) 48

Совещание по современным вопросам производства риса (*Ковач Я.*) 50

СПЕЦИАЛЬНАЯ ЛИТЕРАТУРА

INHALT

Rác, K.: Einige Fragen über die Auswirkung der landwirtschaftlichen Investitionen auf die Arbeitskraftproduktivität 1

Frau Németi, L.: Einige Kalkulationsfragen bei der Rentabilitätsbeurteilung der Hendlfleischproduktion 11

Ács, M.: Die Rolle der landwirtschaftlichen Facharbeiterausbildungsschule in Pécsvárad bezüglich der Tierzuchtförderung im Komitat Baranya 17

Kacsó, A.: Pflanzenschutz der leguminösen Jahrgewächse 27

Piel-Desrússeaux, J.: Die Entwicklung der wissenschaftlichen Arbeitsorganisation in der Landwirtschaft 33

ÜBER UNSERE LPG

Nagy, I.—Ferenc, O.: Die LPG „Vörös Október“ besteht seit 20 Jahren 39

RUNDSCHAU

Einige Gedanken über die Weiterbildung der landwirtschaftlichen Leiter (*Sárközy, P.*) 48

Beratung über den aktuellen Fragen des Reisanbaues (*Kovács, J.*) 50

FACHLITERATUR

3. táblázat TAI*

all egyenleg	
E	%
60	
9	
18	
2	
11	
100	

3. táblázat KÉNT*

Bchozatali egyenleg	
ységben	
5 100	
1 000	
450	
5 650	
6 050	
25 100	

ok egy-
ükséges
elések”
olgálja-
utatott
ű mód-
at János

CONTENTS

<i>Rác, K.</i> : Some problems concerning the effect of agricultural investments on the productivity of live labour	1
<i>Mrs. Némethi, L.</i> : Certain problems in the rentability calculations for chicken meat production	11
<i>Ács, M.</i> : The part played by the Training School of Skilled Workers at Pécsváradi in the development of animal husbandry in the County Baranya	17
<i>Kacsó, A.</i> : Plant protection of perennial leguminouses	27
<i>Piel-Desruisseaux, J.</i> : The development of scientific organization of labour in agriculture	33

ON OUR CO-OPERATIVE FARMS

<i>Nagy, I.—Ferenc, O.</i> : 20 years old is the co-operative farm "Vörös Október" (Red October) in Kunhegyes	39
---	----

REVIEW

Certain conceptions concerning the post graduate training of leaders and managers in agriculture (<i>Sárközy, P.</i>)	48
Conference on the topical problems of rice growing (<i>Kovács, J.</i>)	50

LITERATURE

Me

 CSI
 a n
 gaz
 LA

GAZDÁLKODÁS

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet
mezőgazdasági üzemszervezési
és agrárközgazdasági folyóirata

Журнал Исследовательского института
экономики сельского хозяйства

Zeitschrift für Betriebsorganisation und Agrarökonomik
des Forschungsinstituts für Agrarökonomik

Journal for farm economics and management
of the Institute for Agricultural Economics

La Revue Scientifique de l'Institut de Recherche
d'Economie Rurale consacrée aux problèmes de
l'organisation des entreprises et d'économie agraire

Kiadja a
Hírlapkiadó Vállalat
Előfizethető a Posta Központi Hírlapirodnánál
(Bpest., V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál

Megjelenik havonta. Előfizetési ára: egész évre 96,— Ft, félévre 48,— Ft.
Egyes szám ára: 8,— Ft

Csekk számlaszám: egyéni előfizetésre 61.268, közületi előfizetésre 61.066
(vagy átutalás az MNB 47. sz. folyószámlájára)

Főszerkesztő:

ERDEI FERENC dr.
akadémikus

Szerkesztők:

CSETE LÁSZLÓ dr., a közgazdasági tudományok kandidátusa, DOBOS KÁROLY dr.,
a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, ENESE LÁSZLÓ dr. (felelős szerkesztő), a mező-
gazdasági tudományok kandidátusa, ROMÁNY PÁL osztályvezető helyettes, SZEMES
LAJOS dr., a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, TÓTH MIHÁLY dr., a mezőgazdasági
tudományok kandidátusa, TÓTH JENŐ főmezőgazdász

SZERKESZTŐSÉG: Budapest, IX., Zsil u. 3-5

Telefon: 336-140, 337-593

FELELŐS KIADÓ: a Hírlapkiadó Vállalat igazgatója
Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3. Telefon: 343-100, 142-220

68.1689 Egyetemi Nyomda, Budapest. Felelős vezető: JANKA GYULA igazgató

INDEX: 25.341

Ára: 8,— Ft

1.8
25

**U
T
A**

**M
ÉS**

T

SZA

A gé
mun

KLE

A sz
költ

DZU

A pá

MÉS

A m
ökon
ban